

JAZZY LADIES

gordana kovačić

Shirley Horne

Tko se usudi kazati da je jazz „muška disciplina“? Pogotovo na današnji dan - 8. ožujak! Ako i jest, tada smo ga mi učinili takvim, mi i naše predrasude. Danas, a naročito u posljednjih dvadesetak godina, sve se više žena laća „jazz-instrumentarija“. Nažalost, za većinu njih se ne zna. Žalosno je da se još uvijek može čuti isprazna fraza „Hm... s obzirom da je žena, čak i ne svira loše.“. Međutim, kad bismo ovakvim slušateljima prezentirali koji album bez prethodne najave, tj. da je riječ o ženskim izvođačima, ti isti stereotipici nikada ne bi izjavili takvo što jer jednostavno ne bi čuli nikakvu muško-žensku razliku. U svakodnevnom životu jazza bilo je ovakvih spontanih eksperimenata. I doista, čak najugledniji jazzisti katkada bi oduševljeno reagirali pitajući se „koji su to dečki na ploči“.

CARMEN MCRAE & GEORGE SHEARING

Two For the Road

Concord Jazz CCD 4128

Album „Two For the Road“ čine uglavnom poznati jazz standardi - „More Than You Know“, „Cloudy Morning“, „If I Should Lose You“, „Ghost of Yesterday“ i drugi. Naslov koji otvara album je „I Don't Stand a Ghost of a

Chance“, inače iz mape legendarne Billie Holiday, što možda i nije baš slučajno. Lady Day je, naime, bila velika inspiracija pjevačici McRae. Ono što je naučila od Lady Day, čuje se na ovom albumu - izuzetna muzikalnost i emocionalna dubina koja izvire iz svake otpjevane fraze. Još jedna kompozicija iz mape Billie Holiday je „Ghost of Yesterday“ uz Shearingovu pratnju koja je na početku minimalna, čime se naročito pojačava prisutnost Carmeninoga glasa u prvom planu. Tek kasnije, u drugom dijelu pjesme, Shearingova pratnja postaje razvedenija, a isto tako i pjevačka linija koja postaje bogatija i nešto nježnija.

Sam glas Carmen McRae, koja je ovaj album snimila u svojoj 60-oj godini, zreo je i sugestivan, gotovo autoritativan i jednostavno uvjerljiv u svemu o čemu pjeva. Njen osjećaj za ritam uvijek je superioran, bilo da pjeva pjesmu ili solira-improvizira, što radi s lakoćom i vrlo smjelo. Slušajući njen „gust“ i „težak“ glas, sasvim vam je jasno da je to upravo njen glas koji je u povijesti pjevačkoga jazz (p)ostao neponovljiv. Eto, čak i pokušaj njegova opisa rezultira uporabom navodnika - „gust“, „težak“. Pjevačica je to kojoj upravo odgovara zahtjevniji repertoar, no kako ovaj album pokazuje, čak i nešto manje zahtjevne kompozicije ona će izvesti na način da će zazvučati zahtjevno i na neki način dramatski jer njen glas upravo je drama, pa i ne čudi što se tijekom svoje duge karijere uglavnom i nije upuštala u popularni repertoar kao mnoge njene kolegice, a kad je to i činila, rezultat nikada nije zvučao jeftino i komercijalno. Tako i sve pjesme na ovom albumu, kolikogod popularne bile i tijekom vremena možda čak izlizane, razvodnjene ili zaslađene u interpretacijama brojnih pjevača ovdje imaju sasvim drugačiji smisao i nimalo ne nalikuju na

neobavezni barski nastup ili pak lagani, pitki ili sladunjavi jazz gdje pjevačicu naprosto prati pijanist.

Duo McRae-Shearing muzicira vrlo ozbiljno i predano. Svaka je nota, i pjevačka i klavirska, promišljena i „pomno odabrana“. Shearingovi uvodi odlično pripremaju pjevačicu i duo funkcionira izvrsno i kompaktno u svakom trenutku. Pitate se jesu li čak pomno dogovarali pojedina mjesta, stop-timeove, završetke... Nazire se nostalgija za prošlošću, a pomalo se osjeća i sjeta, pa i oporost što je jedna od karakteristika glasa Carmen McRae. Naročito je dojmljiva kompozicija „More Than You Know“. Shearingov uvod ovdje se doista doima poput oblačnog jutra nakon čega slijedi iznenađenje - pjesmu počinje pjevati on - George Shearing. Njegov glas doista je dojmljiv. Također je dubok, ali i malo promukao, što djeluje šarmantno i vrlo *jazzy*. Njegovo se pjevanje zatim nastavlja izmjenično s Carmeninim da bi se na samom kraju oba glasa udružila i zajedno otpjevala „*Then I knew that this will be a lovely day*“. Kao da su upravo tu optimističku misao željeli naglasiti otpjevavši je zajedno. I doista, poruka pjesme djeluje znatno snažnije. Osim ove vrlo kratke, ali i vrlo dojmljive kompozicije, još je jedna u kojoj se može čuti Shearing u ulozi pjevača. To je posljednja kompozicija na albumu „Two for the Road“. I ona je baladnog karaktera, kao uostalom većina kompozicija albuma. Shearingovo je pjevanje nepretenciozno i lako, ali vrlo dojmljivo. Dojmljiva je istina koja izvire iz riječi koje pjeva - gola i razumljiva. Takva je i vlastita mu klavirska pratnja pojačana sjetom i tamnim akordima. Ovaj album sigurno će zadovoljiti visoke glazbene ukuse bez obzira tendiraju li vokalnom ili instrumentalnom *jazzu*.

SHIRLEY HORN

You're My Thrill

Verve 549 417

Album „You're My Thrill“ najnovije je diskografsko izdanje i ostvareno je s uobičajenim suradnicima: trio S. Horn, C. Ables i S. Williams, orkestar Johnnyja Mandela, pijanist A. Broadbent, basisti C. Domanico i B. Bromberg, gitaristi R. Malone i D. Caymmi i trubač C. Saunders. Aranžmane za trio napisala je Horn, a za orkestar Mandel i već ovaj podatak znalcima zacijelo garantira visoku umjetničku kvalitetu. Dovoljno se prisjetiti prve suradnje Shirley Horn i Johnnyja Mandela na ploči „Shirley Horn with Strings: Here's to Life“, zbirci balada koja se ubraja među najbolja izdanja u *jazzu* uopće. Dodajmo i to da je ovaj album 1992. godine bio nagrađen Grammyjem u kategoriji najboljeg instrumentalnog aranžmana te da je iste godine bio najprodavaniji album *jazza*.

Album „You're My Thrill“ otvara istoimena kompozicija u vrlo sporom tempu. Već prvi taktovi odvođe nas u svijet snova - tonovi klavira koji se doimaju poput zaustavljene, zapravo usporene slike u kojoj se rasiplju biseri, ritam-sekcija, koja nije samo u funkciji održavanja pulsa nego upravo značajno doprinosi čitavom putovanju kroz taj svijet snova, dok jedva primjetan ulazak gudača, odnosno orkestra unosi osjećaj čudne lakoće koja nalikuje putovanju zrnca prašine. U sličnom, vrlo introspektivnom raspoloženju su i kompozicije „My Heart Stood Still“, „The Very Thought of You“, „All Night Long“, „I Got Lost in His Arms“ i „Solitary Moon“. Potonje dvije balade su *bossa nove* i u nešto bržem tempu. Za

razliku od albuma „Here's To Life“ koji je u potpunosti u tempu *larga*, na ovom albumu ima i nekoliko bržih brojeva koji su izvedeni bez simfonijskog orkestra i predstavljaju standardnu *swing* svirku trija Shirley Horn. To su kompozicije „The Best Is Yet to Come“, „The Rules of the Road“, te „Sharing the Night With the Blues“ i „Why Don't You Do Right?“ u kojima je *blues* raspoloženju značajno doprinjeo gost gitarist Russell Malone. Zadivljujuće je kako Horn, kao rijetko koja pjevačica, uspjeva na svakom albumu, pa tako i na ovome, postići *ultra-cool* atmosferu. Ona je majstorica u stvaranju intimne atmosfere. Iza gotovo „bezizražajnog“ nastupa krije se zapravo ogromna energija i emocionalni intenzitet. Njen izuzetan osjećaj za ritam i smjelo korištenje tišine najviše dolazi do izražaja u sporim baladama, čime se tehnički i interpretativno može pohvaliti malen broj *jazz* umjetnika. Iako ovaj album zaslužuje svaku pohvalu, on ipak nije nadmašio predhodnu suradnju Horn i Mandela, tj. album „Here's to Life“ koji će, čini se, zadržati svoj izdvojeni status ne samo u diskografiji spomenute pjevačice nego i *jazz* glazbe uopće.

TERI THORNTON

I'll Be Easy to Find

Verve 547 755

Ako ste ljubitelj vokalnog *jazza*, tada svakako nabavite ovaj album. Riječ je o odličnoj američkoj pjevačici, veteranki u *jazz*-glazbi koja je u svojoj karijeri, nešto duljoj od 30 godina, nastupala s Johnnyjem Griffinom, Clarkom Terryjem, Cannonballom Adderleyjem i drugima, ali nešto širu

popularnost u Americi i svijetu stekla je tek u novije vrijeme kad je u svojoj 64. godini života (!) sudjelovala na poznatom Thelonious Monk International Jazz Vocal Competition gdje je osvojila prvo mjesto.

Sljedeće godine izdala je ovaj odličan album „I'll Be Easy to Find“ za izdavačku kuću Verve. Iako već u poodmaklim godinama, Teri Thornton još uvijek je vrlo privlačna, a ono što je najvažnije, njen je glas u odličnoj formi. Ona doista daje sve od sebe. Njena je interpretacija vruća i snažna. Album je u cijelosti *jazz*-album, za što jamče i imena koja su sudjelovala u njegovoj realizaciji - Jerome Richardson, Norman Simmons, Grady Tate, Lonnie Plaxico, Michael Bowie i dr. Za odlične aranžmane pobrinuli su se sama Teri, zatim Howard Johnson, Ray Chew i Suzi Reynolds. Muziciranje je upravo autentično američko - odlična ritam-sekcija na koju se oslanja izvrsna puhačka sekcija i glas. Taj glas je siguran, samouvjeren, iskusan, taman u boji, velikog raspona, katkada lelujav i opijen, ukratko - vrlo izražajan i prepoznatljiv. U tom se glasu osjeća sigurnost u vlastitu ženstvenost. Sam vokalni stil Thorntonove sadrži ono što su imale velike dame *jazza*, njene prethodnice poput primjerice Betty Carter, Sarah Vaughan ili Carmen McRae, a to je snažna osobnost koja oblikuje njenu interpretaciju. Prisutan je i *blues feeling*, a u pojedinim pjesmama vrlo snažni elementi *gospela*, ali uvijek s mjerom i sofisticirano. Teri Thornton je majstorica za balade. Njeni dugi tonovi su jasni. Naročito je dojmljiv njen duboki registar i vibrata koja izvodi na dugim tonovima. Upravo ne možete vjerovati da takav glas može (pro)izvesti i suprotno - vrlo visoke tonove koji nisu vrisak ili uzdah nego dugi kontrolirani tonovi, katkada

bogaćeni šumom, gdje vibrato također dolazi do izražaja. Interpretacije balada „Somewhere in the Night“, „I’ll Be Easy to Find“, „Where are You Running“ i „I’ll Be Seeing You“ vrlo su dojmljive. Osjeća se proživljeno iskustvo. Osim kao pjevačica, Teri Thornton se predstavlja i kao pijanistica. To pokazuju tri kompozicije od kojih je aranžerka u dvije - „Feel’s Good“ i „I’ll Be Seing You“, te odlično i modernije aranžirana „Nature Boy“, jedina kompozicija na albumu u aranžmanu Suzi Reynolds. Uz vrlo minimalnu pratnju u kojoj dominira kontrabas koji uvodi u pjesmu, glas Teri oštro odzvanja u prvom planu. Odlično je učinila i reharmonizaciju na čijoj osnovi improvizira na klaviru, odnosno svira pratnju. Ovo je svakako jedna od najinteresantnijih pjesama na albumu iako je teško izdvojiti najbolje brojeve.

Teri Thornton dostupna je na albumu poznate izdavačke kuće Verve, pa ako vam nedostaje vokalni *jazz* u kojem ćete čuti svježije aranžmane i glazbeni pristup, ali uz poštivanje tradicionalnog, tada nećete biti iznevjereni jer riječ je o doista promišljenoj koncepciji i cjelini jednako uvjerljivoj i kvalitetnoj u svim svojim dijelovima.

CAROL SLOANE

The Songs Carmen Sang

Concord Jazz CCD-4663

Carol Sloane ubraja se, nažalost, među one umjetnice koje nikada nisu postigle reputaciju i ugled kakav zaslužuju iako je njeno ime vrlo dobro poznato znalcima *jazza*. Glasovita Ella Fitzgerald uvrstila je ovu damu u

popis svojih najomiljenijih pjevača, a i mnogi instrumentalisti su uživali raditi s njom. Njena je karijera započela kasnih 50-ih godina i dulje je vrijeme bila nezamijećena, a 70-ih godina, pak, ispunjena gotovo drugorazrednom aktivnošću koja se u jednom razdoblju ugasila da bi se kasnih 80-ih godina ponovno aktivirala. Od tada, njena popularnost raste i traje sve do današnjih dana. U pozadini albuma „The Songs Carmen Sang“ je priča o velikom i trideset godina dugom prijateljstvu s jednom od najboljih pjevačica u *jazzu* - Carmen McRae. Utjecaj spomenute dame osjeća se kroz cijeli album. Dubina i boja glasa te ozbiljnost u interpretaciji Carol Sloane naznake su toga utjecaja.

Album je ostvaren uz pratnju trija u sastavu Bill Charlap (klavir), Michael Moore (kontrabas) i Ron Vincent (bubnjevi) kojima se u više pjesama pridružuje i gost, saksofonist Phil Woods koji je ovom prilikom zasvirao i klarinet. Muziciranje glazbenika ubraja se u kategoriju *mainstream jazz*. Podjednako su zastupljene balade i kompozicije srednje brzog tempa. Slušajući balade naročito ćete osjetiti utjecaj Carmen McRae. „If the Moon Turns Green“ vrlo je zanimljiva jer predstavlja rijetko izvođenu pjesmu, a iz mape je pjevačice Billie Holiday, koju je duboko poštovala upravo Carmen McRae, posvetivši joj jedan svoj album davne 1962. godine na kojem se nalazi upravo ta kompozicija. Carol Sloane ovu kompoziciju, kao i „Supertime“, izvodi vrlo koncentrirano uz klavirsku pratnju. Još jedna balada iz repertoara Billie Holiday, „It’s Like Reaching for the Moon“, izvedena je u vrlo laganom tempu, a ovdje treba istaknuti odličan solo Phila Woodsa na klarinetu. „Cloudy Morning“, „Autumn

Nocturne“ i „The Folks Who Live on the Hill“ također su vrlo dobro i ozbiljno interpretirane, a spora i otegnuta tempa navedenih balada prilika su da se čuje velika kontrola glasa koju Carol Sloane posjeduje. Njeni su tonovi dugi, vibrata čista, a ornamenti vrlo posebni i nesvakidašnji. Kompozicije u bržem tempu otkrivaju improvizatorske sposobnosti pjevačice - čvrstinu i sigurnost. Dovoljno je poslušati prvu kompoziciju s albuma „I’m Gonna Lock My Heart“ i uvjeriti se da Carol Sloane zna što radi, pri čemu sudjelovanje Phila Woodsa u ovoj pjesmi znatno podiže njenu kvalitetu i dojam. U sljedećoj pjesmi „What Can I Say After I Say I’m Sorry“ koja započinje uz pratnju kontrabasiste Moorea dojmljiv je dubok glas Carol Sloane i njena interpretacija pjesme, gdje na ponekim mjestima ubacuje *scat* i podosta podsjeća na način Elle Fitzgerald.

ALI RYERSON

Blue Flute

Red Baron 471576

Četrdesetosmogodišnja Ali Ryerson prvorazredna je umjetnica na flauti. Klasično glazbeno obrazovanje te odrastanje uz oca Artu Ryersona, poznatog klasičnog i *jazz* gitarista, kao da je odredilo i njen profesionalni put. I doista, njeno je ime cijenjeno kako u svijetu klasike, tako i *jazza*, a ono što osobito treba naglasiti jest to da Ali Ryerson nipošto nije klasičarka koja se „uspust“ okušava i u *jazzu*. Naprotiv, njen pristup *jazzu* i interpretacija jasni su i nedvojbeno *jazzistički*, izrasli iz velike motivacije i ljubavi prema upravo toj glazbi.

Sve je to evidentno u nizu festivalskih nastupa te bogatoj diskografiji ostvarenoj u suradnji sa svjetski uglednim umjetnicima kao što su Cecil McBee, Danny Gottlieb, Joe Beck, Kenny Barron, Red Rodney, Roy Haynes i Santi Debriano. Potonja četvorka predstavljena je na albumu „Blue Flute“ koji je inicirao i producirao glasoviti Bob Thiele. Riječ je o *mainstreamu* koji na trenutke svojim aranžmanskim idejama, a osobito produkcijom, tendira pomalo revijskom *jazzu*. To se osobito odnosi na kompozicije „Cool“ (Glenna Ossera), koja je upravo zabavno-revijskog karaktera, te „Asterie“ (Charlesa Loosa) i „Nocturne“ (Diedericka Wisselsa), koje se temelje na latino-američkoj glazbi. Da je zvuk ritam-sekcije suši, vjerojatno bi taj dojam bio manje izražen. Međutim, u ostalim kompozicijama prisustvo flaute, tog ne baš čestog instrumenta u *jazzu*, učinilo je ovaj *mainstream* drugačijim i nešto modernijim. Flautistička interpretacija zaobljena je i topla, dok se ton, pun i jasan, kreće od nježnog do snažnog, gotovo perkusionističkog. Osobito je zanimljiva međuigra s krilnicom (Red Rodney), ne samo u interpretaciji nego i kontrastu boja samih instrumenata. Na nježan, smiren i svijetao ton Ryersonove nastavlja se taman i prigušen ton Reda Rodneyja, čija je improvizacija istovremeno melodijski razvedenija. Superiornost flautistice dolazi do izražaja u predivnoj baladi „I Fall in Love too Easily“ koju otvara pijanist Barron, ostvarujući intimno ozračje u kojem osobito do izražaja dolazi inventivna melodioznost flautistice Ryerson. Njen je ton sofisticiran i kontroliran, s katkada jedva primjetnim vibratom, koji gotovo nalikuje drhtavom ženskom glasu. Suprotan je karakter ostvaren u bržem broju „The Sony Side“ (Glenna Ossera) gdje flautistica pokazuje da može i umije

i drugačije. Njena interpretacija ovdje je *hard-bopperska* i *swingerska*. Naravno, ne treba posebno naglašavati da je to omogućeno odličnom ritam-sekcijom i „pogonskim gorivom“ legendarnog bubnjara Roya Haynesa, koji, nažalost, zbog spomenute produkcije, zvuči dosta drugačije nego smo navikli. U zaključku prikaza ovoga albuma, koji je tek jedan primjer suradnje flautistice Ali Ryerson sa sjajnim *jazzistima* svjetskoga glasa, ostaje upitati se kako je moguće da je ime ovako kvalitetne umjetnice poznato tek rijetkim pojedincima.

DIANNE REEVES

Celebrating Sarah Vaughan: The Calling

Blue Note 7243 5 27694 2 1

Dianne Reeves jedna je od rijetkih pjevačica svoje (novije) generacije u čijem se radu čuje duboko poštovanje velikih *jazz* prethodnica, a jedna od njih je svakako i Sarah Vaughan, kojoj je Reeves posvetila svoj posljednji album „The Calling“.

Album „The Calling“ objavljen je ove godine i u njegovu ostvarenju sudjelovalo je četrdeset i dvoje glazbenika, poznatih *jazz* umjetnika od kojih su neki dugogodišnji suradnici Dianne Reeves - pijanisti M. Miller i B. Childs, basist R. Veal, bubnjar G. Hutchinson, perkusionist M. Jackson, gitarist R. Malone, saksofonist S. Wilson i legendarni trubač C. Terry. Aranžmane za veliki orkestar napisali su Billy Childs i Robert Freedman. Bez imalo pretjerivanja moglo bi se kazati da je Dianne Reeves ako ne jedina, a onda u svakom slučaju jedna od malobrojnih današnjih pjevačica

koja se može upustiti u tako zahtjevan i odgovoran projekt. To je stoga što ima sve attribute koje je imala i Sarah Vaughan - veliki raspon glasa, izuzetan osjećaj za ritam, sposobnost improvizacije koja nalikuje instrumentalnoj, stilsku elastičnost, savršenu intonaciju i dikciju, vrlo dojmljivu i upečatljivu boju glasa, odličnu pjevačku tehniku, zahvaljujući kojoj se može vinuti u gotovo operno pjevanje, te odličnu interpretaciju, koja se proteže od vrlo nježnog do dramatskog izvođenja, što potvrđuje upravo ovaj album. Otvara ga kompozicija „Lullaby of Birdland“, koja je u cjelosti puna veselja i radosti. Naročito je impresivna vokalna improvizacija Dianne Reeves uz pratnju ritam-sekcije kojoj se kasnije priključuje cijeli orkestar. Reeves to čini upravo onako kako je i Sarah Vaughan to činila - vrlo samouvjereno i poput kakvog instrumentalista. Njen *scat* otkriva ritmičku superiornost i odlično fraziranje. Slično vrijedi i u kompozicijama „I Remember Sarah“ i „I Hadn't Anyone 'Til You“. „If You Could See Me Now“ prelijepa je balada, vrlo zanimljivo reharmonizirana, u kojoj do izražaja dolaze toplina, ženstvenost i senzualnost Dianne Reeves. Treba naglasiti odličnu pratnju i solopijanista Mulgrewa Millera. U Gershwinovu baladu „Embraceable You“ uvodi nas Reeves, koja vrlo senzualno pjeva prvih šesnaest taktova teme samo uz pratnju gitarista Russella Malonea u polurubatu, nakon čega im se pridružuje orkestar. Treba pohvaliti vrlo nježan i melodičan solo spomenutoga gitarista. Kompozicija „Fascinating Rhythm“ još je jedna Gershwinova kompozicija na ovoj ploči. Moderno je aranžirana, pri čemu je naglasak na složenoj ritmici, kojom se Reeves naprosto igra. Pritom treba istaknuti njeno odlično fraziranje, koje upravo u ovome broju naročito dolazi do izražaja.

U aranžmanu kompozicije na trenutke ćete čuti i *world music* i *fusion*. „Send in the Clowns“ jedna je od poznatih dramatskih interpretacija Sarah Vaughan, a ujedno služi i kao obrazac kojeg su se u aranžmanu kompozicije držali Billy Childs i Dianne Reeves - vrlo nježan i tih uvod pretvara se u plimni val i pravu oluju emocija što ju izvrsno dočaravaju gudači. Nakon odličnog sola saksofonista Stevea Wilsona, oluja se polako smiruje. Ostaju samo gudači i prekrasan, gotovo andeoski glas Dianne Reeves. „A Chamada“ ili „The Call“ jedina je pjesma na albumu koja nije bila na repertoaru Sarah Vaughan, no Dianne Reeves odlučila je uvrstiti i time iskazati poštovanje prema božanstvenoj Sassy. Ovdje Reeves pjeva bez teksta, vokalizirajući, smireno. Riječ je o svojevrsnoj odi, što bi se moglo reći i za čitav album „The Calling“ kojim je Dianne Reeves još jednom pokazala istinsku predanost glazbi i visoku umjetničku kvalitetu, čime se u današnjoj (hiper)produkciji vokalnog *jazza* može pohvaliti vrlo malen broj pjevačica.

BARBARA DENNERLEIN

Junkanoo

Verve 537122

Organisticu Barbaru Dennerlein imali smo priliku vidjeti i u Zagrebu. Bilo je to prije više godina na jednom od Zagrebačkih Jazz Fairova. Tada je bila „njemačka kraljica orgulja“ s velikim glazbenim potencijalom, koja je svoje pozicije polako i sigurno počela učvršćivati i izvan svoje domovine da bi danas jednostavno bila poznata kao „kraljica orgulja“.

„Junkanoo“ pokazuje da je riječ o umjetnici nove generacije *jazzista*. Međutim, njena otvorenost u glazbi i istraživački duh čvrsto se temelje na *mainstreamu* - *bluesu*, *swingu* i *be-bopu*. Ako vam se svidio njen prvi album snimljen za Verve, pod naslovom „Take Off!“ iz 1995. godine, onda će vam se zasigurno svidjeti i ovaj. Naime, Barbara Dennerlein poslužila se gotovo istom recepturom. Njena je tehnika briljantna, a interpretacija vrlo kreativna. Iako su Hammondice B-3 oduvijek bile sinonim za *soul*, Dennerlein iz njih izvlači više, pretvarajući ih u posve moderan instrument s novim i poletnim zvukom, zvukom koji je prije svega klupski i plesni. Tako bi kompozicije „A Cat Strikes Back“, „Walk on Air“ i „Junkanoo“ zacijelo bile omiljeni brojevi klupskih D.J.-a i njihove mahom mlade publike. Nemoguće je da ostanete mirni. Uхватit ćete se kako cupkate nogom ili barem njišete glavom u *funky-ritmu*, koji nosi i tjera vas da pojačate kontrolu glasnoće. Snaga ovih kompozicija leži u dobro osmišljenim aranžmanima i izuzetno kompaktnom sastavu glazbenika koje je Dennerlein okupila za ovu ploču. Riječ je o umjetnicima sa samoga vrha svjetskog *jazza* - David Murray, Howard Johnson, Randy Brecker, Lonnie Plaxico, David Sanchez, Don Alias, Dennis Chambers,... treba li još što dodati? Osim vrućih *funk*-brojeva, na albumu se može čuti i suprotno raspoloženje, primjerice u osamminutnoj kompoziciji „Nightowls“, u kojoj je dojmljiv introspektivan uvod ostvaren u suradnji vibrafona (Joe Locke) i udaraljki (Don Alias) te gotovo hipnotička ritmička podloga, krajnje jednostavna i smirena, preko koje se nižu sola instrumentalista.

Ovim albumom pokazala je otvorenost i zrelost. Njena glazbena osobnost cjelovita je i zaokružena. Ona je instrumentalistica, kompozitorica,

aranžerka i *leaderica*, jednom riječju - osovina čitavog sastava. Možda je to jedan od razloga njenog svjetskog uspjeha, a možda i činjenica da se okrenula novom i modernijem zvuku, vrlo prepoznatljivom, plesnom i komercijalnijem, čije su oznake *funk*, naglašeni gitarski rifovi, bubnjevi i udaraljke, snažni puhači te moćan i samouvjeren zvuk Hammondica.

DIANA KRALL

The Look of Love

Verve 549 846

Album Diane Krall „The Look of Love“ možemo shvatiti kao nastavak prethodnog „When I Look in Your Eyes“ koji je ovoj mladoj umjetnici donio planetarni uspjeh. Ta činjenica vjerojatno je ponukala Dianu Krall i njen menadžment da ne mijenjaju čarobnu formulu uspjeha, tj. da ostanu na pitkijem, komercijalnijem *jazzu* te da spomenuti projekt prodube i razrade. Tako je nastao „The Look of Love“, zbirka balada i *bossa nova*, koju je ostvario njezin kvartet i Londonski simfonijski orkestar kojim je ravnao Claus Ogerman. On je napisao sve aranžmane, a za izvrsnu produkciju albuma pobrinuo se Tommy LiPuma, s kojim je Diana Krall po prvi put surađivala na svom albumu „Only Trust Your Heart“, objavljenom 1995. godine za izdavačku kuću GRP.

U vremenu kad ne baš malen broj pjevačica našega vremena, poglavito mlađih, okreće leđa tradicionalnom *jazzu* te traži nešto novo i drugačije, Diana Krall odlučila se kročiti utabanim stazama *jazza*, pokazujući time veliko poštovanje prema tradicionalnom te uvažavanje

svoga onoga što su njeni prethodnici učinili za *jazz* uopće. To se čuje u njenoj interpretaciji na oba instrumenta (klavir i glas) kojima suvereno izražava svoj senzibilitet i poimanje glazbe. Zapravo, moglo bi se reći da je Krall uspjela pronaći izražaj koji optimalno odgovara njezinim kvalitetama, poglavito pjevačkim. Ako vas je njen prethodni album „When I Look in Your Eyes“ dirnuo mekoćom, nježnošću, romantikom i intimnošću, tada od albuma „The Look of Love“ možete očekivati isti efekt, ako ne i veći. Odabrani su stari *jazz* standardi, od kojih se neki čak vrlo rijetko nalaze u mapama današnjih pjevačica *jazza*, primjerice „S'Wonderful“, „Cry Me a River“ i „I Get Along without You Very Well“.

Pjevanje Diane Krall je vrlo ženstveno, senzualno, čak zavodljivo, ali krajnje jednostavno, gotovo *flat*, nehajno, s odličnim fraziranjem onako kako je to radio primjerice Frank Sinatra. Njeno sviranje klavira je minimalno, a klaviristička su sola kratka, vrlo topla, elegantna i oslanjaju se na staru školu. Iako su zvuci LSO unijeli mekoću, pa čak i slatkoću u ukupni zvuk, ovaj album ne može se nazvati revijskim. Naprotiv, riječ je o vrlo profinjenim, znalački osmišljenim aranžmanima te odlično produciranoj glazbi.

SWINGING LADIES

Take One (1994)

Lynro Music Productions

Mnogima je teško vjerovati da ovaj sastav čine isključivo žene. Naime, navikli smo slušati pjevačice i pijanistice, ali vrlo rijetko i vrsne bubnjarke,

kontrabasistice, trubačice, trombonistice i saksofonistice, a sve su to upravo *Swinging Ladies*. Naša publika vjerojatno ih se dobro sjeća jer su ove dame u dva-tri navrata gostovale u Zagrebu (Lisinski i B.P.Club), pokazavši se izvanrednima kako u klupskom, tako i u koncertnom prostoru. Album „Take One“ njihovo je prvo diskografsko izdanje koje ih predstavlja kao sekstet u sastavu Stacy Rowles - trubačica, a povremeno i pjevačica, zatim Lisa Pollard - saksofonistica, Audrey Morrison - trombonistica, Jill McCarron - pijanistica, Lady Bass-Lindy Huppertsberg - kontrabasistica i Sylvia Cuenca - bubnjarka. (Odlaskom trombonistice, ova se postava kasnije pretvorila u kvintet u kojemu je također bilo manjih izmjena, a u tom sastavu snimljen je dvije godine kasnije „Take Two“.) Svaka od spomenutih dama izuzetna je instrumentalistica i solistica. Tako je, primjerice, trubačica i *bandleaderica* Stacey Rowles, inače kći glasovitog pijanista Jimmyja Rowlesa, oduševila velikog svjetskog autoriteta *jazza* Leonarda Feathera kad joj je bilo tek osamnaest godina. Do sada je surađivala s mnogim velikim imenima u *jazzu*, kao što su W. Herman, J. Pass, M. McPartland (svjetski ugledna pijanistica!), R. Callender, T. Flanagan i drugi. Iako slične životopise imaju i druge članice sastava, njihova pojedinačna imena uglavnom nisu poznata. A jedan od razloga je svakako taj što su - žene.

„Take One“ je odličan *straightahead jazz* album. To je očito već u prvom broju, „Hocus Pocus“ Leeja Morgana gdje temu prpošno otvaraju tri puhačice, nakon čega slijede odlična sola svake od njih, potom klavira, a na kraju dolazi do izražaja i bubanj, odnosno općenito odličan aranžman koji kao da je pisan za veliki orkestar. I sigurno ćete se uhvatiti u pomisli

„Uh, dečki su stvarno odlični!“ jer „ovi dečki“ *swingaju*. Čvrsto i precizno muziciranje naročito dolazi do izražaja u dijelovima aranžmana gdje stoje puhački akcenti. Sva su sola odlična i jasno je „iz prve“ da je riječ o doista vrhunskim umjetnicama. Općenito govoreći, iako u njihovu muziciranju ima utjecaja starih majstora te svojevrsnog poštovanje tradicije, to je muziciranje istovremeno novo i svježije, poletno i optimistično. Tako ćete, primjerice, slušajući trubačicu Rowles zasigurno pomisliti na jedinstvenog Clarka Terryja.

Teško je odabrati najreprezentativnije brojeve albuma jer je programski i umjetnički vrlo ujednačen i kompaktan. No, jedno je sigurno - *Swinging Ladies* svojim su diskografskim prvijencem u potpunosti opravdale svoje ime. Stoga se treba nadati da će ove dame doživjeti poštovanje i popularnost koju zaslužuju te time razbiti predrasude koje postoje o ženama, a naročito ženskim *bandovima* u *jazzu*. Žalosno je da se kvalitetne umjetnice katkad suočavaju s problemom nepovjerenja organizatora festivala i umjetničkih voditelja upravo zbog činjenice da je riječ o „ženskim izvođačima“.